

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME ORTAMI VE ÖĞRETİM ELEMANLARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ*

Aytekin ERDEM¹
Duygu HÜYÜK²
Hasan METE³
Gürcan UZAL⁴

Öz

Bu çalışmanın amacı, meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler, örneklemini ise bu adaylar arasından rastgele seçilen 251 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında öğrencilerden veri toplamak için kullanılan ankette Likert ölçeğiyle ölçülmüş sorular sorulmuştur. Elde edilen veriler, SPSS paket programından yararlanılarak, betimsel ve yordamalı istatistik teknikleri ile analiz edilmiştir. Ulaşılan sonuçlardan bazıları şunlardır: Öğrencilerin, öğrenme ortamı ile ilgili görüşlerden ikisinde kararsız kaldıkları, bir maddedeki görüşe kısmen katılmadıkları; öğretim elemanları ile ilgili görüşler alt boyutundaki bir maddedeki görüşte kararsız kaldıkları, iki maddedeki görüşlere ise kısmen katılmadıkları anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar çerçevesinde, meslek yüksekokullarında öğrenme ortamlarının iyileştirilmesi, öğrencilerin ders dışı etkinliklerle sosyalleştirilmesi ve öğretim elemanlarının belirlenen standartlara göre yetkinleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meslek yüksekokulu, öğrenci, öğrenme ortamı, öğretim elemanı, sosyal ve kültürel etkinlikler

THE OPINIONS OF VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS ABOUT THE LEARNING ENVIRONMENT AND TEACHING STAFF

Abstract

The aim of this study is to determine the opinions of vocational school students about the learning environment and teaching staff. The study was carried out in survey model. Students who are studying in the Technical Programs of the Vocational School of Technical Sciences in the 2016-2017 Academic Year constituted the universe of the current research. The sample of the search is composed of 251 students who were randomly selected among these students. In the scope of the research, in the questionnaire used to collect data from students, Likert scale measured questions were asked. The data obtained were analyzed using descriptive and inferential statistical techniques and SPSS package program. Some of the results obtained are as follows: *It has been seen that students were indecisive in the opinion that two of them about the learning environment, they are not partly involved in the opinion in one clause; it was seen that they were indecisive in the clause about the sub-dimension of their opinions about the lecturers.* Within the frame work of these results, it is recommended that vocational schools improve their learning environments, socialize their students with extra-curricular activities and teaching staff should be qualified according to the determined standards.

Keywords: Vocational school, student, learning environment, teaching staff, social and cultural activities

* Bu çalışma ISVET 2017 II. Uluslararası Yükseköğretimde Mesleki Eğitim ve Öğretim Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, aerdem@nku.edu.tr

² Öğr. Gör. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, dhuyuk@nku.edu.tr

³ Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, hmete@nku.edu.tr

⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, guzal@nku.edu.tr

Giriş

Günümüzde teknolojinin hızlı gelişmesi ve yayılması nedeniyle, ülkelerin en önemli kaynağını geliştiren teknolojiye uyum sağlayabilecek nitelikte insan gücü oluşturmaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki nitelikli insanların ülkenin kaynaklarını zenginleştirdiği dikkati çekmekte ve kalkınmış ülkelerin de teknolojilerini bu insan kaynakları ile geliştirdikleri düşünülmektedir. Bu bağlamda, ülkemizin de ülkeler sıralamasının ön saflarında yer alabilmesi için, nitelikli insan sayısını arttırması beklenmektedir (Kavak, 1992, s.5). Bu durumda Türkiye'nin rekabet gücünün arttırılmasında her kademedeki olduğu gibi, özellikle nitelikli mesleki ve teknik eğitim almış ve teknolojiden de etkin bir şekilde yararlanabilen çok sayıda yetişmiş insan kaynağına gereksinimi bulunmaktadır. Bu gereksinimin bir kısmını ön lisans düzeyinde karşılayacak olan kurumlardan biri de, meslek yüksekokullarıdır (Akyurt, 2009, s.177; Alkan, Suiçmez, Aydınkal ve Şahin, 2014). “2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’na göre meslek yüksekokulları belirli mesleklere yönelik eğitim öğretime ağırlık veren bir yükseköğretim kurumudur” [Yükseköğretim Kanunu (YÖK),1981, s.2]. Meslek yüksekokullarının nitelikli insan gücü yetiştirme amacı “ara insan gücü” biçiminde de ifade edilmektedir. Ara eleman yetiştirmenin yanı sıra Örs’e (2003, s.4) göre; “meslek yüksekokullarının ‘okulu yaşama yaklaştırmak ve toplumla bütünleşmek’ sloganıyla ifade edilebilecek toplumsal rolleri de bulunmaktadır.” Bu rol kapsamında, meslek yüksekokullarının toplumsal amaç ve hedeflerini gerçekleştirebilmek için, endüstri, ticaret ve hizmet sektörü gibi paydaşlara önemli görevler düşmektedir. Ancak günümüzün en önemli olgularından biri olan meslek yüksekokullarına ülkemizde gereken önemin verilmediği görülmektedir (Ergin ve Yağcı, 2003, s.256). Nitekim, meslek yüksekokullarında öğrencilerin bilgi seviyesinin düşüklüğü; yerleşim yeri, alt yapı ve kaynak eksiklikleri; öğretim elemanlarının nicelik ve nitelik bakımından yetersizlikleri; nitelikli ve deneyimli okul yöneticileri ile idari personel yoksunluğu; okul ve iş dünyası arasında sağlıklı ilişkiler kurup işgücü piyasasının taleplerine uygun nitelikte mezun yetiştirememesi gibi sorunlar yaşanmaktadır (Strateji, 2008). Bu sorunların giderilebilmesi için meslek yüksekokullarının Toplam Kalite Yönetimi ilkeleri doğrultusunda yeniden yapılandırılmaları gerekmektedir.

Toplam Kalite Yönetimi unsurları ne kadar iyi anlaşılırsa, uygulama süreci de o kadar etkin olmaktadır. Bu nedenle, yükseköğretim kurumlarını sadece akademik açıdan değil, her anlamda (destekleyici personel, kütüphane görevlileri, bilgi işlem, idare) değerlendirmek gerekmektedir. Böylece Toplam Kalite Yönetimi anlayışı çerçevesinde eksik olan noktalar belirlenecek ve iyileştirmeye dair yapılacak olan çalışmalar daha başarılı olacaktır. Yükseköğretim sürecinde girdilerin kalitesi, çıktılarının kalitesini direkt olarak etkilemektedir. Yükseköğretim sürecinin girdileri; akademik/idari personel, öğretim materyalleri, akademik prosedürler, yönetim prosedürleri, akademik ve idari personel nitelikleri, akademik bilgi, eğitim ve ekipman olarak sıralanmaktadır. Çıktıları ise; diploma, eğitim, akademik bilgi, enformasyon ve nitelikler şeklinde ifade edilmektedir (Edwards, 1991, s.19, akt., Akan, 2014). Meslek yüksekokullarının gelişmelere ayak uydurabilmesi için, belirli periyotlarda eğitim ortamlarının kalitesini değerlendirmek amacı ile öğrencilerin; memnuniyet, tutum, gereksinim ve deneyimlerinin araştırılması önem arz etmektedir (Yangın ve Kırca, 2013, s.80).

Öğrenci değerlendirmeleri kaliteli eğitim verilip verilmediğini değerlendirmede tek bilgi kaynağı olmamakla birlikte, yararlı bilgiler sağlamaktadır. Bu değerlendirmeler öğretimin kalitesini gösteren diğer pek çok göstergeden daha güvenilirdir. Çünkü öğrenciler bu süreçten doğrudan yararlanmaktadırlar. Bu nedenle, hizmetlerden yararlananların görüşlerine dayalı olarak etkililik ve verimliliği ispat etmeye yönelik meslek yüksekokulları için bu tür değerlendirmeler önemli bir veri kaynağıdır (Ekinci ve Burgaz, 2007, s.122, akt., Akan, 2014). Literatürde öğrencilerin memnuniyet düzeylerini ölçmek ve daha iyi değerlendirmek için gerçekleştirilmiş birçok çalışma mevcuttur (Akan, 2014; Gülcan, Kuştepe ve Aldemir, 2002; İçli ve Vural, 2010; Kantoğlu, Torkul ve Altunışık, 2013; Karahan, 2013; Kaya, 2014; Sökmen, 2011; Şahin 2009). Öğrencilerin öğrenimleri süresince kullandıkları meslek yüksekokulu/üniversite kampüsü ve içindeki olanaklar,

arkadaş grupları ve akademik personelin öğrencilerin memnuniyetleri üzerinde büyük bir etkisi olduğu kabul edilmektedir (Erdoğan ve Uşak, 2005, s.37). Gerçekleştirilen bu çalışmalarda, öğrenci memnuniyetini belirten durumlar çeşitli boyutlar açısından ele alınıp incelenmiştir. Nitelikli bir eğitim gerçekleştirmesi gereken meslek yüksekokullarında öğrencilerin okullarını değerlendirmeleri önem kazanmaktadır. Bu nedenle çalışmanın amacı, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulundaki öğrencilerin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulundaki öğrencilerin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşlerinin düzeyi nedir?
2. Öğrencilerin kişisel özellikleri (cinsiyet, mezun olunan okul türü ve meslek yüksekokulundaki öğrencilik süresi) ile öğrenme ortamı ve öğretim elemanlarına yönelik görüşleri arasında farklılık var mıdır?

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Modeli

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulundaki öğrencilerin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amaçlanan araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu mevcut şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Büyüköztürk, 2012; Karasar, 2015).

1.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören 7189 öğrenci, örneklemini ise bu öğrenciler arasından rastgele seçilen 251 öğrenci oluşturmaktadır. Gerçekleştirilen bu araştırmada örneklem sayısından kaynaklanan hatanın güven seviyesi % 95 için % 6 olarak hesaplanmıştır.

1.3. Öğrencilerin Kişisel Bilgileri

Araştırmaya katılan öğrencilerin 232'si (%92) normal örgün öğretimde, 19'u (%8) ikinci öğretimde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin 201'i (%80) erkek, 50'si (%20) kadındır. Bilgi formuna cevap verenlerin 148'i (%59) Meslek Lisesi, 59'u (%23.5) Teknik Lise, 10'u (%4) diğer liselerden, 12'si (%4.8) Genel Lise, 22'si (%8.8) Anadolu Lisesi mezunudur. 133'ü (%53) iki yıl, 50'si (%19.9) bir yıl, 36'sı (14.3) üç yıl, 16'sı (%6.4) diğer, 14'ü (%5.6) dört yıldan beri meslek yüksekokulunda okumakta olup 2'si (% 0.8) af öğrencisidir.

Tablo 1: Öğrencilerin Gördükleri Öğretim Şekli

Öğretim Şekli	Öğrenci Sayısı	Oran (%)
İkinci Öğretim	19	7.6
Normal Örgün Öğretim	232	92.4
Toplam	251	100.0

Tablo 2: Öğrencilerin Cinsiyetleri

Cinsiyet	Öğrenci Sayısı	Oran (%)
Erkek	201	80.1
Kadın	50	19.9
Toplam	251	100.0

Tablo 3: Öğrencilerin Mezun oldukları Ortaöğretim Kurumları

Ortaöğretim Kurumu	Öğrenci Sayısı	Oran (%)
Genel Lise	12	4.7
Anadolu Lisesi	22	8.8
Meslek Lisesi	148	59.0
Teknik Lise	59	23.5
Diğer	10	4.0
Toplam	251	100

Tablo 4: Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Programlar

Program Adı	Öğrenci Sayıları	Oran (%)
Bilgisayar Programcılığı	45	17.9
Biyomedikal Cihaz Teknolojisi	14	5.6
Elektronik Haberleşme	3	1.2
Elektrik	26	10.4
Elektronik Teknolojisi	4	1.6
Gıda Teknolojisi	51	20.3
Kontrol ve Otomasyon	4	1.6
Makine	23	9.2
Mekatronik	35	14.0
Mobilya ve Dekorasyon	4	1.6
Makine Resim Konstrüksiyon	10	4.0
Otomotiv Teknolojisi	9	3.6
Seracılık	1	0.4
Tarım Makineleri	20	8.0
Tekstil Teknolojisi	2	0.8
Toplam	251	100

1.4. Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında öğrencilerden veri toplamak için kullanılan veri toplama aracı araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olup, ölçeğin özellikleri şunlardır:

ÖÖOveÖEİİG (Öğrencilerin Öğrenme Ortamı ve Öğretim Elemanları İle İlgili Görüşleri) Ölçeği: Öğrencilerin öğrenme ortamı ile ilgili görüşleri faktörü altında üç madde ve öğretim elemanları hakkındaki görüşleri faktörü altında da üç madde bulunmaktadır. Birinci faktörde yer alan maddelerin faktördeki yük değerleri 0.753-0.808 arasında değişmektedir. Aynı değerler ikinci faktörde yer alan üç madde için 0.790-0.849 arasındadır. Uyum indeksleri GFI= 0.995, AGFI=0.987, NFI=0.993, NNFI=1.007, CFI=1.00, RMSEA=0.000'dır. Bu ölçek, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı birinci faktör için $\alpha=0.79$, ikinci faktör için $\alpha=0.71$ ve tüm ölçek için $\alpha=0.74$ olan, olumsuz toplam 6 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçektir. Bu maddelerin ayırt etme gücü 0.380 ile 0.578 arasında değişmektedir.

Ölçeğin aralık genişliği, "aralık genişliği = dizi genişliği / yapılacak grup sayısı" formülü ile oluşturulmuş olup, seçenekler ve sınırlar Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: Seçenekler ve Sınırlar

Ağırlık	Seçenekler	Sınırlar
5	Tümüyle Katılıyorum	4.20 – 5.00
4	Kısmen Katılıyorum	3.40 – 4.19
3	Kararsızım	2.60 – 3.39
2	Kısmen Katılmıyorum	1.80 – 2.59
1	Tümüyle Katılmıyorum	1.00 – 1.79

1.5. Verilerin Analizi

Veri toplama aracından elde edilen verilerin analizinde betimsel ve yordamalı istatistik teknikleri kullanılmıştır.

2. Bulgular

Bu bölümde Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin bilgi formuna verdikleri cevaplar değerlendirilmiştir.

2.1. Betimsel İstatistik

Öğrencilerin Öğrenme Ortamı ve Öğretim Elemanları İle İlgili Görüşleri

Tablo 6: Öğrencilerin Öğrenme Ortamı ve Öğretim Elemanı ile İlgili Görüşlerinin Betimsel İstatistikleri

Öğrenci Görüşleri	n=251	Mod	Med	\bar{X}	S	Görüşlere Katılım Düzeyi
Öğrenme Ortamı Hakkındaki Görüşler						
Okulumuzun fizikî ortamı yeterli değildir (oog6).		5.00	3.00	2.93	1.41	Kararsızım
Okulumuzda spor, müzik, tiyatro vb. etkinlikler yetersizdir (oog4).		1.00 ^a	3.00	2.93	1.43	
Okulumuzda kütüphane ve internet olanakları yetersizdir (oog2).		1.00	2.00	2.51	1.52	Kısmen Katılmıyorum
Öğretim Elemanları Hakkındaki Görüşler						
Öğretim elemanları güncel bilgilerden yoksun olup, yalnızca teorik bilgileri bize sunmaktadırlar (oog7).		1.00	3.00	2.85	1.44	Kararsızım
Öğretim elemanlarının çoğu kendi alanlarında yeterli değildir (oog1).		1.00	2.00	2.53	1.41	Kısmen Katılmıyorum
Öğretim elemanları bildiklerini bize nasıl anlatacaklarını bilmemekteler (oog2).		1.00	2.00	2.19	1.38	

^aBirden fazla mod var. En küçük değer gösterilmektedir.

Tablo 6’da öğrencilerin, öğrenme ortamı hakkındaki görüşler faktörü altındaki “Okulumuzun fizikî ortamı yeterli değildir ($\bar{X}=2.93$)” ve “Okulumuzda spor, müzik, tiyatro vb. etkinlikler yetersizdir ($\bar{X}=2.93$)” görüşlerinde *kararsız kaldıkları*, “Okulumuzda kütüphane ve internet olanakları yetersizdir ($\bar{X}=2.51$)” görüşüne ise *kısmen katılmadıkları* görülmektedir. Öğrencilerin okulun fizikî ortamının yetersizliği görüşünde kararsız kalmalarının nedeni, fizikî ortam hakkında çok olumsuz düşünmemeleri olabilir. Öğrencilerin spor, müzik, tiyatro vb. etkinliklerin yetersiz olması görüşünde kararsız kalmaları, bu etkinlikleri gerçekleştirmek isteyen öğrencilerin bu isteklerini gerçekleştirebilecekleri bir ortamın varlığına inanmalarından kaynaklanabilir. Öğrencilerin kütüphane ve internet olanaklarının yetersizliğine kısmen inanmamaları, kütüphane ve internette kısmen de olsa yararlandıklarını gösterebilir.

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin, “Öğretim Elemanları hakkındaki Görüşler” faktörü altında bulunan; “Öğretim elemanları güncel bilgilerden yoksun olup, yalnızca teorik bilgileri bize sunmaktadırlar ($\bar{X}=2.85$)” görüşünde *kararsız kaldıkları*, “Öğretim elemanlarının çoğu kendi alanlarında yeterli değildir ($\bar{X}=2.53$)” ve “Öğretim elemanları bildiklerini bize nasıl anlatacaklarını bilmemekteler ($\bar{X}=2.19$)” görüşlerine ise *kısmen katılmadıkları* görülmektedir. Öğrencilerin, öğretim elemanlarının güncel bilgilerden yoksun olup, yalnızca teorik bilgileri kendilerine sunmaları konusunda kararsız kalmaları, bazı öğretim elemanlarının güncel bilgilere sahip olmaları ve derslerde uygulama yaptırılmaları nedeniyle olabilir. Ayrıca öğrencilerin, öğretim elemanlarının alanlarında yeterli olmamaları ve bilgilerini öğrencilere yansıtamama görüşlerine kısmen katılmamaları, öğretim elemanlarının bir kısmının alanlarında yeterli olmalarından ve alan öğretim bilgisi yeterliklerine sahip olmalarından kaynaklanabilir.

2.2. Yordamalı (Inferential) İstatistik

Bu bölümde öğrencilerin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşlerinin bireysel özelliklere göre farklılık olup olmadığı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Tablo 7’de ölçek puanlarının cinsiyete göre normallik testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 7: Öğrencilerin Öğrenme Ortamı ve Öğretim Elemanı ile İlgili Görüşleri Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre Normallik Testi Sonuçları

Cinsiyet	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
Erkek	.075	201	.008	.975	201	.001
Kadın	.095	50	.200*	.965	50	.139

^a. Lilliefors Anlamlılık Düzeltmesi

*. Gerçek öneme sahip bir alt sınırdır.

Tablo 7’ye göre erkeklerin ($D_{(201)}=0.075$, $p=0.008$) Ölçeği puan dağılımının normal dağılıma uygun olmadığı anlaşılmaktadır.⁵ Bu nedenle parametrik olmayan bir test olan ilişkisiz ölçümler için Mann Whitney U-Testi (Mann-Whitney U-Test for Independent Samples) uygulanmıştır. Test sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre Mann-Whitney U-Testi Sonuçları

Eğitim Düzeyi	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	201	125.61	25247.00	4946.00	.863
Kadın	50	127.58	6379.00		

50 kadın ve 201 erkek öğrenciden oluşan 251 kişilik grupta, kadınlarla erkeklerin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Mann-Whitney U testinin sonucuna göre, kadınların görüşleri (Ortanca: 15.50) ile erkeklerin görüşleri (Ortanca:15.00) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir ($U=4946.00$, $p>0.05$). Cinsiyetin araştırmaya konu olan öğrencilerin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı söylenebilir. Bunun nedeni, kadın ve erkek öğrencilerin öğrenme ortamı ve öğretim elemanlarından aynı derecede yararlanmaları ve etkilenmeleri olabilir.

Tablo 9: Ölçeği Puanlarının Mezun Oldukları Okula Göre Normallik Testi Sonuçları

Okul	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
Genel Lise	.153	12	.200*	.941	12	.506
Anadolu Lisesi	.123	22	.200*	.950	22	.317
Meslek Lisesi	.081	148	.020	.975	148	.008
Teknik Lise	.080	59	.200*	.973	59	.202
Diğer Lise	.176	10	.200*	.962	10	.808

^a. Lilliefors Anlamlılık Düzeltmesi

*. Gerçek öneme sahip bir alt sınırdır.

⁵ Seçilen grup büyüklüğü göz önüne alındığında ($n \geq 51$) normallik testi sonuçlarından Kolmogorov-Smirnov, ($n \leq 50$) ise Shapiro-Wilk testi sonuçları dikkate alınmalı (Büyüköztürk, 2012, s.42).

Tablo 9'dan, Meslek Lisesi mezunu öğrencilerin ($D_{(148)}=0.081$, $p=0.020$) ÖÖveÖEİİG Ölçeği puan dağılımının normal dağılıma uygun olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle parametrik olmayan bir test olan ilişkisiz ölçümler için Kruskal Wallis H-Testi (Kruskal Wallis H-Test for Independent Samples) uygulanmıştır. Test sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: ÖÖveÖEİİG Ölçeği Puanlarının Mezun Oldukları Okula Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Okul	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Genel Lise	12	115.96	4	2.721	.606	Yok
Anadolu Lisesi	22	146.70				
Meslek Lisesi	148	122.25				
Teknik Lise	59	127.72				
Diğer Lise	10	137.85				

Öğrencilerin mezun oldukları okullara göre, öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşleri arasında, anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Kruskal Wallis testine göre anlamlı bir fark gözlenmemiştir χ^2 ($sd=4$, $n=251$) = 2.721, $p>0.05$. Öğrencilerin mezun oldukları okulların, araştırmaya konu olan öğrencilerin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı söylenebilir. Bu bulgu, ortaöğrenimini meslek eğitimi dışındaki okullarda tamamlamış olan öğrencilerin de meslek yüksekokulundaki mesleki eğitime uyum sağlayabilmelerinden kaynaklanabilir.

Tablo 11: ÖÖveÖEİİG Ölçeği Puanlarının Meslek Yüksekokulu'ndaki Öğrencilik Süresine Göre Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk			
	Öğrencilik Süresi	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
1 yıl		.124	50	.053	.941	50	.015
2 yıl		.075	133	.065	.981	133	.058
ÖÖveÖEİİG 3 yıl		.138	36	.079	.927	36	.021
4 yıl		.207	14	.108	.933	14	.339
5 ve üstü yıl		.115	18	.200*	.948	16	.460

^a. Lilliefors Anlamlılık Düzeltmesi

*. Gerçek öneme sahip bir alt sınırdır.

Tablo 11'den, Meslek Yüksekokulu'ndaki öğrencilik süresi bir yıl ($D_{(50)}=0.124$, $p=0.053$), iki yıl ($D_{(133)}=0.075$, $p=0.065$), üç yıl ($D_{(36)}=0.138$, $p=0.079$), dört yıl ($D_{(14)}=0.207$, $p=0.108$), beş ve üstü yıl ($D_{(18)}=0.115$, $p=0.200^*$) olan öğrencilerin, ÖÖveÖEİİG Ölçeği puan dağılımının normal dağılıma uygun olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle parametrik bir test olan ilişkisiz örneklem için Tek Faktörlü Varyans Analizi (One-Way Anova) uygulanmıştır. Test sonuçları Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12: ÖÖveÖEİİG Ölçeği Puanlarının Meslek Yüksekokulu'ndaki Öğrencilik Süresine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar arası	413.565	4	103.391	3.331	0.011	1 yıl-2 yıl,
Gruplar içi	7635.415	246				3 yıl-2 yıl,
Toplam	8048.980	250				5 ve üstü yıl-2 yıl

Öğrencilerin Meslek Yüksekokulu'ndaki öğrencilik sürelerine göre, öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşleri arasında, anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymak için yapılan ilişkisiz örneklem için Tek Faktörlü Varyans Analizi sonuçlarına göre, anlamlı bir fark bulunmuştur [$F_{(4-246)} = 3.331, p < 0.05$]. Analiz sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 0.05$) bu farkın orta düzeyde olduğunu göstermektedir.⁶ Anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla post-hoc testleri kullanılmıştır. Levene test sonuçlarına ($p > 0.05$) ve örneklem sayısına bakılarak Fisher LSD testinin kullanılmasına karar verilmiştir. LSD testinin sonuçlarına göre, öğrencilik süresi iki yıl olanların ($\bar{X} = 17.06$) görüşlerinin, bir yıl ($\bar{X} = 14.52$), üç yıl ($\bar{X} = 14.97$) ile 5 ve üzeri yıl ($\bar{X} = 13.44$) olanlara göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu; öğrencilerin iki yıl içinde öğrenme ortamı ve öğretim elemanlarını daha iyi tanımasını, üç yıl ve daha üzeri sürelerde meslek yüksekokulunda bulunan öğrencilerin ise başarısızlıkları nedeniyle öğrenme ortamı ve öğretim elemanlarını daha subjektif değerlendirmelerinden kaynaklı olabilir.

3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada, aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Öğrencilerin, “Okulumuzun fizikî ortamı yeterli değildir” görüşünde kararsız kaldıkları bulunmuştur. Benzer sonuç, Çoban ve Sağlam (2016)'ın araştırmasında da elde edilmiştir. Araştırmada fizikî ortam konusunda öğrencilerin kararsız kalmasının, araştırmanın gerçekleştirildiği meslek yüksekokulunda öğrenci sayısının fazla olması nedeniyle öğrenci başına düşen alanın az olmasının, öğrencilerde memnuniyetsizlik yaratmasından kaynaklandığı yorumu yapılabilir.

Araştırmada, “Okulumuzda spor, müzik, tiyatro vb. etkinlikler yetersizdir” görüşünde öğrencilerin kararsız kaldığı görülmektedir. Araştırmanın gerçekleştirildiği üniversitede yeterli spor alanlarının mevcudiyeti ile müzik, tiyatro vb. etkinliklerin gerçekleştirilebileceği öğrenci topluluklarının etkin çalışmasına karşın, öğrencilerin etkinliklere aktif katılımlarının olmaması nedeniyle kararsız kaldıkları düşünülebilir.

Araştırmada öğrenciler, “Okulumuzda kütüphane ve internet olanakları yetersizdir” görüşüne kısmen katılmamaktadırlar. Üniversite kütüphanesinin ve meslek yüksekokulundaki internete bağlı bilgisayar laboratuvarlarının nitelik ve nicelik açısından yeterli olması nedeniyle, öğrencilerin kütüphane ve internetin yetersizliğine inanmadıkları yorumu yapılabilir. Çoban ve Sağlam (2016)'ın araştırmasında ise bu sonucun tersine öğrenciler, öğrenim gördükleri meslek yüksekokulunun kütüphanesinden yararlanamadıklarını belirtmişlerdir.

“Öğretim elemanları güncel bilgilerden yoksun olup, yalnızca teorik bilgileri bize sunmaktadırlar” görüşünde öğrenciler kararsız kalmışlardır. Öğrencilerin öğretim elemanlarının kendilerini geliştirdiklerine inandıkları düşünülebilir. Benzer olarak Çoban ve Sağlam'ın (2016) çalışmasında da öğrenciler, “Öğretim elemanları konularındaki yenilikleri takip etmektedir” görüşüne % 69 oranında katılmaktadırlar. Meslek yüksekokullarında verilen eğitimde her türlü eğitim teknolojileri kullanılmalı, ayrıca laboratuvar, atölye vb. mekânlarda olabildiğince güncel donanımlarla pratiğe dönük eğitim faaliyetleri sürdürülmelidir (Alkan, Suiçmez, Aydınkal ve Şahin, 2014).

Araştırmada öğrenciler, “Öğretim elemanlarının çoğu kendi alanlarında yeterli değildir” ve “Öğretim elemanları bildiklerini bize nasıl anlatacaklarını bilmemektedirler” görüşlerine kısmen katılmamışlardır. Bu görüşlerin, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarının

⁶ Eta karenin alacağı 0.01 değeri küçük, 0.06 değeri orta ve 0.14 değeri geniş etki büyüklüğü olarak yorumlanır (Green ve Salkind, 2005, s.157).

çoğunluğunun lisansüstü eğitimlerini tamamlamış olmalarından ve yine birçok öğretim elemanının öğretmenlik formasyonuna sahip olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Öğrencilerin, meslek yüksekokulundaki öğrenme ortamı ve öğretim elemanlarına yönelik görüşlerinin; cinsiyet, mezun olunan okul türü ve meslek yüksekokulundaki öğrencilik süresi değişkenlerine göre değişiklik göstermediği anlaşılmaktadır. Öte yandan meslek yüksekokulundaki öğrencilik süresi iki yıl olanların, okulda diğer süreleri geçirmiş olanlara göre olumluluk ve anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmıştır.

Bu sonuçlar ışığında aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğrenci kontenjanları azaltılarak öğrenci başına düşen fizikî alan artırılmalı,
- Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda sosyal etkinliklere daha çok yer verilmeli,
- Okulun kütüphane ve internet olanakları geliştirilmeli,
- Okulun eğitim-öğretim ile ilgili donanımları güncellenmeli,
- Öğretim elemanlarına periyodik olarak mesleki gelişim (alan bilgisi ve özel öğretim bilgisi) etkinlikleri düzenlenmeli,
- Öğretim elemanlarının uygulama becerilerinin geliştirilmesi için, endüstride görevlendirilmeleri konusunda, meslek yüksekokulu-endüstri işbirliği sağlanmalıdır.

Teşekkür

Araştırmaya yardımcı olan Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Yönetimine ve anketimizi cevaplandıran öğrencilerimize teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

- Akan, B. (2014). “Toplam kalite yönetimi çerçevesinde öğrenci memnuniyeti: Namık Kemal Üniversitesi Hayrabolu Meslek Yüksekokulu Uygulaması-Student Satisfaction within The Framework of Total Quality Management: An Application Of Namık Kemal University Hayrabolu Vocation”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(10): 106-123.
- Akyurt, N. (2009). “Meslek Yüksekokulları ve Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Genel Profili”. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(11): 175-189.
- Alkan, R. M., Suiçmez, M., Aydınkal, M. ve Şahin, M. (2014). “Meslek Yüksekokullarındaki Mevcut Durum: Sorunlar ve Bazı Çözüm Önerileri”. *Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 4(3): 133-140.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum* (16. Baskı). Ankara: PEGEM A Yayıncılık.
- Çoban, A. ve Sağlam, A. (2016). “Öğrenci gözüyle Merzifon Meslek Yüksekokulu”. *5th International Vocational Schools Symposium*, Volume 1, 18-20 May, Bildiri Kitabı, 538-543, Prizren, Kosova.
- Erdoğan, M. ve Uşak, M. (2005). “Fen Bilgisi Öğretmen Adayları Memnuniyet Ölçeğinin Geliştirilmesi”. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2): 35-54.
- Ergin, A. ve Yağcı, Ö. (2003). “4702 Sayılı Yasa Çerçevesinde Gerçekleştirilen MEB-YÖK Meslek Yüksekokulları Projesine Yönelik Bir Değerlendirme”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25: 256-264.
- Green, S.B. & Salkind, N.J. (2005). *Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing and Understanding Data* (4th Edition). New Jersey: Pearson
- Gülcan, Y., Kuştepe, Y. ve Aldemir, C. (2002). “Yüksek Öğretimde Öğrenci Doyumu: Kuramsal Bir Çerçeve ve Görgül Bir Araştırma”. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1): 99-114.
- İçli, G. ve Vural, B. (2010). “Toplam Kalite Yönetimi ve Uygulamaları Çerçevesinde Kırklareli Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Öğrenci Memnuniyet Araştırması”. *Marmara Üniversitesi İ.B.B.F. Dergisi*, 28(1): 335-349.
- Kantoğlu, B., Torkul, O. ve Altunışık, R. (2013). “E-Öğrenmede Öğrenci Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesine Yönelik Model Önerisi”. *Business and Economics Research Journal*, 4(1): 121-141.
- Karahan, M. (2013). “Yükseköğretim Kurumları Kalite Yeterliliklerinin Öğrenci Memnuniyeti ve Sürdürülebilirlik Açısından İncelenmesi: İnönü Üniversitesi Malatya MYO uygulaması”. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(3): 1-9.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (28. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavak, Y. (1992). *Meslek Yüksekokulları: Değişim ve İş Hayatıyla İlişkiler*. Ankara: Evren Ofset.
- Kaya, A. (2014). “Meslek Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğrencilerin Eğitim Öğretim ve Geleceğe Yönelik Düşünceleri”. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2): 349-356.
- Örs, F. (2003). Meslek Yüksekokullarının Toplumsal İşlevi: Bir Meslek Yüksekokulunun Kurumsal İmaj Araştırması. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10: 1-16.
- Sökmen, A. (2011). “Öğrenci Memnuniyetine Yönelik Ankara’daki Bir Meslek Yüksekokulunda Araştırma”. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 3(4): 66-79.
- Strateji, Y. (2008). Meslek Yüksekokulları Araştırması. *İstanbul Ticaret Odası, İstanbul*.
- Şahin, A., E. (2009). “Eğitim Fakültesinde Hizmet Kalitesinin Eğitim Fakültesi Öğrenci Memnuniyet Ölçeği (EF-ÖMÖ) ile Değerlendirilmesi”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37: 106-122.
- Yangın, H. B. ve Kırca, N. (2013). “Antalya Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler”. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1): 78-94.

YÖK.(1981).Yükseköğretim Kanunu. *Resmi Gazete*.061181, 1-30.

<http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/17506.pdf> den 28.05.2018 tarihinde alınmıştır.